FUNERALIILE M. S. REGINEI MARIA

DOUĂ MOMENTE

de M. MORA

4 Februarie 1893.

Capitala mobilizată spontan prin ea însăși. O mare de oameni entuziasmați așteaptă pe Principesa Moștenitoare. O cunosc numai din fotografii.

Pe calea Victoriei, în fața bisericei Kreţulescu, înghesuit în mulțimea nerăbdătoare să vadă cu o clipă mai curând cortegiul unic, isbutesc să-mi procur cea mai mișcătoare sensație a copilăriei mele.

El mi-a rămas în minte sub două aspecte: în prima trăsură, Regele Carol I cu nepoțica Reginei Victoria a Angliei și a Țarului Rusiei, în a doua, Regina Elisabeta cu Principele Ferdinand.

Treceau dela gara de Nord spre Mitropolie, unde urma să se desfășoare cununia.

Cu atenția concentrată asupra Principesei Moștenitoare, poporul imens simți o satisfacție cu neputință de descris. Ochi albaștri, păr blond și împletit în cerc, un surâs de o discreție impresionantă, un simbol și o concretizare a distincțiunei născute iar nu făcute.

Dintr'o dată, Principesa Maria intră adânc în sufletul românesc.

In Aprilie 1917.

La Hârlău, pe zona de refacere pentru a doua parte a campaniei.

Sforțările mari și grele se isbise de un nou inamic. Tifosul exantematic, venit odată cu armatele rusești, făcea ravagii.

In curtea dispensarului transformat în spital, se depuneau în fiecare zi, pe paturi de fier, cadavre înroșite de groaznica molimă.

Precedată de un preot, aceiași căruță îi urca pe dealul unde se găsea cimitirul și le așeza, aliniate cum fusese și în viață, în gropi comune, acoperite cu pământ numai după ce se umpleau.

Câți soldați, câți ofițeri, câți medici militari și civili, români și aliați, au rămas în acel pământ, ca o pecetie istorică a sacrificiilor pentru întregirea neamului, pentru liberarea popoarelor oprimate, pentru apărarea civilizației!

Intr'o zi, o camionetă albă, purtând crucea „Reginei Maria", din acelea care au adus nepreţuite servicii în evacuarea răniților de pe fronturi, se oprește în fața dispensarului, unde câțiva exantematici, torturați de temperaturile extreme, înroșiți ca un fier scos din foc, se luptau năuci cu gratiile dela ferestre, ca s'o ia la goană spre Bahlui, unde cei scăpați de sub pază își găseau mântuirea, înnecați și cu mâinile înfipte în rădăcinile ierburilor din fundul apei.

Din camionetă coboară Regina Maria.

Cine ar putea să uite acea măreție intrată în legendă, în care se armonizau într'o prestanță ideală simplitatea vestmântului alb, caritatea augustă, puterea incomparabilă de alinare a durerilor celor mângâiați de vorba Ei, de mâna Ei, de încurajarea Ei?

Spre uimirea medicilor adunați în grabă, Regina ceru să se descue ușa spitalului și trecu printre paturile ce formau începutul drumului spre cimitir, oprindu-se la bolnavii cari nu-și pierduse încă conștiința, îmbărbătându-i, lăsând în urma Sa o adiere de speranță.

Apoi, s'a suit în camioneta de pânză și și-a urmat drumul, spre alte locașuri, unde moartea fecunda totuși apropierea zilelor mari, când întregirea neamului avea să prefacă tragedia în apoteoză.

Căci Ea na fost numai o mare Regină, — ci a fost și va rămâne „REGINA".

Ce actualitate impresionantă capătă în acest atât de dureros eveniment versurile lui Vasile Alecsandri:

„Ea poartă 'n frunte-o stea divină
„Lucind prin timpii seculari!"

Cum Își iubea Regina Maria bravul Ei popor

La începutul lui Decembrie 1926, la înapoierea Sa din călătoria făcută în America, M. S. Regina Maria a dat ziarului nostru, prin d. Emil Ciuceanu, pe atunci reporter politic la ziarul nostru, actualmente director la subsecretariatul de stat al presei, care a întâmpinat-O în numele „Universului" la frontieră, următorul mesaj pentru poporul român:

„După o lungă despărțire de scumpa Mea Țară, despărțire a cărei tristețe a fost învăluită în bucuria de a-Mi îndeplini datoria, păşesc astăzi din nou pe pământul românesc.

Călduroasele manifestări, ce Mi s'au făcut în tot cursul călătoriei Mele, dealungul întinsului continent de peste Ocean, entuziasmul cu care am fost primită pretutindeni de marele Popor american și de coloniile de Români, au dovedit că România și Poporul Meu se bucură de întreaga simpatie și de toată considerația Lumei Noui.

Eu nu am fost decât solul Țării Mele.

De aceea, simțind că am lăsat pe pământul larg și ospitalier al libertei Americi, ceva din sufletul românesc și că am sădit acolo în inima marelui Popor american un gând generos pentru Țară și pentru Poporul Meu, sunt mulțumită și sunt mândră.

Acum, când revăd cu vie emoție frumoasele plaiuri ale scumpei Mele Țări, sentimentul Meu de caldă iubire se îndreaptă spre bravul Meu Popor, a cărui icoană minunată am purtat-o peste Ocean în acea strălucită Lume Nouă.

Aduc cu Mine, spre binele Țării Mele, ceva din bogatele învățăminte, de care este plină acea lume și o pildă de nobilă energie mai mult.

Mulțumesc Poporului Meu întreg pentru dragostea nețărmurită cu care Mi-a urmărit pașii pretutindeni în acele depărtări și îi trimit de aci, dela hotar, desăvârșita Mea dragoste și recunoștință".

Maria

Timbolia Dec. 3. 1926

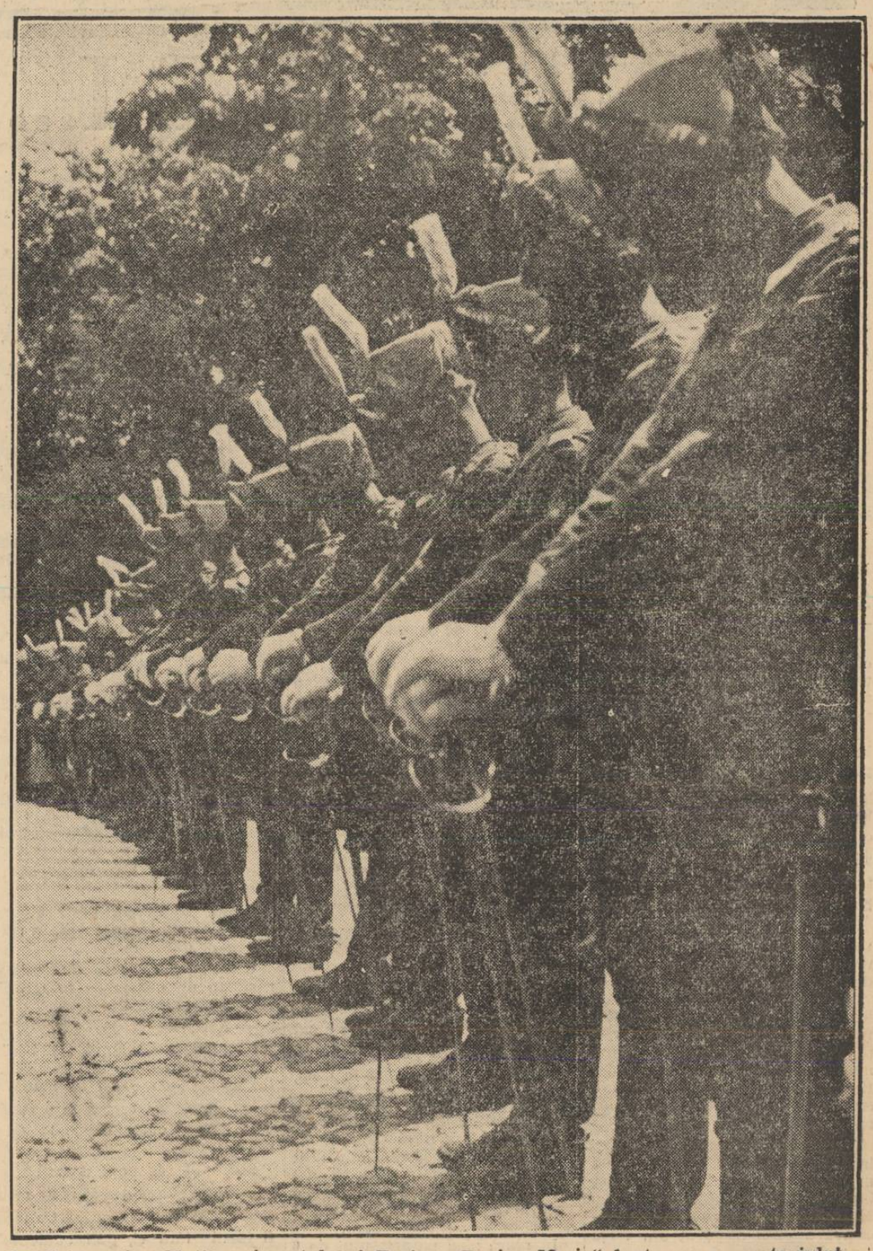

La Cotroceni, soldații regimentului 4 Roșiori „Regina Maria" la trecerea cortegiului, dând onorul

oxo

COROANE DEPUSE IN NUMELE CORPULUI DIPLOMATIC

Vineri, la ora 14,45, ambasadorul Poloniei. Contele Roger Raczynski, împreună cu d. Fernando Quartin de Oleiveira Bastos, ministrul Portugaliei, s'au prezentat la Palatul Regal dela Cotroceni, pentru a depune în numele corpului diplomatic străin, acreditat în România, o coroană de flori pe catafalcul Majestății Sale Regina Maria.

In acelaș timp, d. Const. Collas, ministrul Greciei la București, a depus două coroane, una în numele Majestății Sale Regele Greciei și una în numele guvernului grec.

Excelențele lor au fost primite la intrarea în Palatul Regal de d. colonel Filitti, aghiotant regal, după care au fost însoțiți până sus în sala unde se găsește depus corpul neînsuflețit al defunctei Regine, de d. Căpităneanu, director - adjunct al protocolului și de d colonel Filitti, aghiotant al M. S. Regelui.

In sala în care repauzează Majestatea Sa Regina Maria au fost introduși de Excelența sa D. I. V. Stârcea, mare Maestru de ceremonii al Curții Regale.

Reprezentanții corpului diplomatic, după ce s'au recules în fața catafalcului și s'au înclinat profund, au părăsit Palatul Cotroceni.

Telegrame primite de d. ministru de externe

D. N. P. Comnen, ministrul afacerilor străine, a mai primit următoarele scrisori de condoleanțe:

Domnule ministru,

Am onoare să aduc la cunoștința Excelenței Voastre primirea unei telegrame din partea ministerului afacerilor străine al Olandei, însărcinându-mă să transmit guvernului Excelenței Voastre, condoleanțele cele mai sincere ale guvernului olandez, cu ocaziunea decesului Majestății Sale Regina Maria.

Indeplinind această tristă însărcinare, profit de această ocaziune, pentru a vă reinoi, Domnule Ministru, asigurarea prea înaltei mele considerațiuni.

F. D'AAMSEMBOURG
Insărcinatul cu af. al Olandei

DOMNULE MINISTRU,

Conformându-mă instrucțiunilor primite de către guvernul meu, am onoare de a ruga pe Excelența Voastră să binevoiască să exprime guvernului regal român participarea sinceră pe care Guvernul Federal o ia la marele doliu care a lovit națiunea română.

Indeplinind această tristă însărcinare, profit de această ocaziune pentru a vă reinoi, domnule ministru, asigurarea prea înaltei mele considerațiuni.

PH. ZUTTER

*

D .Comnen, ministrul afacerilor străine, a primit, cu ocaziunea decesului Majestății Sale Regina Maria a României. o telegramă de condoleanță din partea guvernului australian, transmisă de către d. Farquhar, însărcinatul cu afaceri al Marii Britanii.

❖

Excelența Sa d. de Bardossy, ministrul Ungariei în România, s'a prezentat d-lui N. P. Comnen, ministrul afacerilor străine, încă din prima zi după aflarea morții Majestății Sale Regina Maria a României, prezentând condoleanțele Sale.

❖

Excelența Sa domnul Fabricius, ministrul Germaniei și Excelența Sa d. Ducici, ministrul Iugoslaviei, care erau lipsă din București, sosind Vineri la postul lor, s'au prezentat d-lui N. P. Comnen, ministrul afacerilor străine, exprimând în numele șefilor Statelor respective, a guvernelor lor, cât și în numele lor personal, sentimente de condoleanță, cu prilejul decesului Majestății Sale Regina Maria a României.

Noi nu mai avem Regină

Nici pe caete, nici în abecedar,
Nici pe călindar —
In nici o vitrină,
Noi nu mai avem Regină.

Că adormiam, seara, cu ei la căpătâi —
Bătrâni amândoi, cum e creta:
Măria Sa Carol I
Și Elisabeta...

Ce frumoasă Regina Bătrână!
Se purta Ea c'un fel de maramă —
Era o femee — așa, ca de lână —
Ochii: Bunică și Mamă.

Maria!
Maria: lumină,
Luceafăr, Aprilie, pom —
Cât era Ferdinand I de om,
Pe-atât era Ea de Regină!

O, pe vremuri, la Zece Mai,
Vodă, Prințul — pe cai.
Și venea — Roșior — blondă, ca din soare,
Și Maria, Regina — călare.

Și tunà-tunà lumea, nebună.
Și cum se oprea Ea la tribună
— Tribuna plină de Copii domnești, bălai —
Unde ești, unde ești,
Răsărit de lună și Rai?

Și-avuse Gineri, Mirese,
Un basm întreg de Feți și Principese —
A îngropat obraji iubiți
Și-a fost și Dânsa „Sora Răniților".

Mâine, la Zece Mai,
Falnic, Regele, ca un plai —
Dar sărbătoarea o să suspine:
Unde-i Regina Maria?

Și-o să vină și 8 Iunie
Boboteaza, 24 Ianuar —
Unde e, unde e
Regina noastră, ca un mărgăritar?

Pustii sunt azi Cotrocenii
Și umezi Țării, obrajii —
Calul nechează —
Trăsura e goală — și brazii
Sinaiei: călugări smeriți.

Noi nu mai avem Regină
Să ne-O împărțim ca pe-o pâine.
Cine să surâdă steagurilor noastre? Cine
Să ne lege rănile, mâine?

N. Crevedia

Cum vor circula vehiculele azi Duminică

In vederea ceremoniei care se va desfășura la Palatul Regal din Calea Victoriei, azi Duminică, ora 8.30 dimineața, se dispun următoarele:

Trupele se vor găsi până la orele 7.45 precis, pe locul hotărît de Comandamentul Corpului II Armată.

Invitații cari urmează să asiste la serviciul divin ce se va oficia în Palatul Regal din Calea Victoriei, vor putea sosi cu automobilele până în fața Palatului Regal pe străzile: Calea Victoriei, contra sensului, începând din B-dul Elisabeta, până la Palat; C. A. Rosetti din B-dul Brătianu până la Palat; Franklin din B-dul Take Ionescu până la Palat.

Invitații care locuesc la hotelul Splendid Parc din strada Știrbey Vodă, pot veni pe această stradă până la Palat.

Automobilele cari au adus invitați și urmează să plece imediat la gara Regală, vor trece direct din fața Palatului pe str. C. A. Roestti, B-dul Take Ionescu — Lascar Catargiu, șos. Kisseleff până la gara Regală.

Cele care sunt nevoite să aștepte vor merge din fața Palatului pe str. C. A. Rosetti, str. Nicolae Golescu pe după Atheneul Român prin str. Episcopiei și vor aștepta în fața Hotelului Athénée Palace — la locul indicat — până ce vor primi dispoziții, încolonate pe 3-4 rânduri, să îmbarce invitații cari pleacă la gara Regală înaintea cortegiului mortuar. Și aceste automobile vor urma traseul oficial indicat mai sus.

❖

Circulația tramvaielor și autobuzelor S. T. B. se va sista la ora hotărită conform înțelegerii luată cu direcția generală S. T. B.

Staționarea oricărui fel de vechicul pe parcurs este absolut interzisă.

❖

Automobilele ce vin dela Ploești vor fi îndrumate de la podul Băneasa, la dreapta sa la stânga, pentru a-și continua drumul către oraș în așa fel încât să nu împiedice circulația cortegiului.

La fel se vor dirija pe căi laterale către Băneasa, acele vehicule cari merg către Ploești.

Participarea străjerilor la funeraliile Reginei Maria

In legătură cu participarea străjerilor și străjerelor la funeraliile M. S. Reginei Maria Duminică 24 c., comandamentul Străjii Țării comunică următoarele:

Adunarea detașamentului de străjeri și străjere va fi în Piața Victoriei la orele 6,30 dimineața.

De aci, vor fi transportați cu autobuzele la „Fântâna Mioriței", pentru a ocupa locul destinat Străjii Țării.

Ținuta străjerească regulamentară, cu doliu la mâna stângă.

Telegrame de condoleanțe

primite de I. P. S. Patriarh, președintele consiliului de miniștri dela prim miniștrii străini și răspunsurile trimise

I. P. S. Patriarh dr. Miron, președinte al consiliului de miniștri, a primit următoarele telegrame dela președinții consiliului de miniștri ai diferiților state:

„Luând respectuos parte la doliul care lovește pe Majestatea Sa Regele Carol, Familia Regală și poporul român, rog Excelența Voastră să primească expresiunea simpatiei dureros mișcată a guvernului și poporului francez,

DALADIER,
Președinte al Consiliului"

„Rog Excelența Voastră să binevoiască a primi mulțumirile mele foarte sincere pentru simpatia dureros mișcată pe care guvernul și poporul francez mi-au arătat prin dv., cu ocazia doliului atât de crud care a lovit pe Majestatea Sa Regele, Augustul meu Suveran, Familia Regală și întreg poporul român.

MIRON
Patriarh al României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Am onoarea a ruga pe Eminența Voastră să binevoiască a primi condoleanțele respectuoase ale orașului Atena cât și ale mele.

AMBROISE PLYTAS,
primarul Atenei

„Vă rog să primiți mulțumirile mele foarte sincere pentru condoleanțele atât de respectuoase pe care ați binevoit să mi le trimiteți în numele dv. și al orașului Atena.

MIRON
Patriarhul României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Guvernul Republicei se asociază doliului care lovește România amică și aliată prin moartea Marei Regine Mame. In numele guvernului și al meu rog pe Excelența Voastră să binevoiască a fi interpretul sentimentelor noastre de îndurerată simpatie.

MILAN HODZA

„Foarte mișcat de cuvintele sincere cari asociază Guvernul Republicei amice și aliate la doliul crud care lovește România prin moartea Majestății Sale Regina Maria rog Excelența Voastră să binevoiască a primi mulțumirile mele cele mai mișcate.

MIRON
Patriarh al României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Profund mișcat de trista știre a morții Majestății Sale Regina-Mamă, rog Sanctitatea Voastră să primească cele mai sincere condoleanțe ale guvernului și națiunii bulgare, care iau parte la doliul crunt al Augustei Familii Regale și al poporului român.

GEORGES KIOSSEIVANOFF

„Binevoiți a primi mulțumirile mele foarte mișcate pentru condoleanțele atât de sincere pe cari Excelența Voastră a binevoit a-mi transmite în numele națiunii bulgare și a guvernului regal, cu ocazia morții Majestății Sale Regina Maria, care lovește atât de crunt Augusta Familie Regală și poporul român.

MIRON
Patriarh al României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Rog Excelența Voastră să primească asigurarea adâncei participări a mea și a guvernului polonez la marele doliu al națiunei române.

SLAWOJ SKLADKOWSKI"

„Profund mișcat rog pe Excelența Voastră să binevoiască a primi în numele meu și al guvernului regal cele mai sincere mulțumiri pentru participarea atât de adâncă, pe care ați luat-o cu ocazia marelui doliu al națiunii române.

MIRON
Patriarh al României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Vă rog să primiți sentimentele de adânci condoleanțe ale guvernului regal al Ungariei cu ocaziunea dureroasei pierderi pe care România o încearcă prin moartea Reginei-Mame.

IMREDY,
Președintele consiliului de miniștri ungar"

„Vă rog să primiți mulțumirile mele foarte mișcate pentru profundele condoleanțe, pe care ați binevoit a mi le transmite în numele guvernului regal ungar cu ocazia dureroasei pierderi, pe care România o încearcă prin moartea Majestății Sale Reginei-Mame.

MIRON
Patriarh al României, președintele consiliului de miniștri"

❖

„Rog Sanctitatea Voastră să primească condoleanțele guvernului regal, care participă sincer la doliul națiunei române.

CONSTANTIN KOTTA,
Președintele consiliului de miniștri al Albaniei"

Presa cehoslovacă participă la doliul României

Praga, 22 (Rador). — *Intreaga presă cehoslovacă continuă să publice zilnic note biografice ale Reginei Maria a României, întâmplări din viața Augustei Suverane, fotografii și ample reportagii despre tot ce se petrece în România, în aceste zile cernite.*

„Slovenski Hlas", din Praga, publică un lung articol despre viața și însemnătatea istorică a Reginei Maria, citând totodată pasagii caracteristice din eseul despre Regina Maria, pe care Saint Aulaire l-a scris acum zece ani pentru numărul special al revistei „Illustration", închinat României cu prilejul serbărilor Unirii.

Autorul articolului scrie între altele: „Durerea poporului român în urma plecării din viață a Reginei Maria este cu atât mai mare cu cât deasupra mormântului Ei stă înmărmurită la un loc cu poporul român, întreaga lume intelectuală și politică. Cei ce nu au cunoscut-o se conving de adevărul cuvintelor exprimate de d-șoara Văcărescu, doamnă de onoare: „A fost mai mult decât o femee, mai mult decât o Regină: a fost un simbol". Regele este o proprietate publică, spune Ea, și cine nu vrea să fie numai un obiect pasiv acela trebue să adauge la curajul său un tact deosebit și suflul existenței sale întregi.

Regina Maria făcea parte din acest fel de Regi. Ca nepoată a Suveranei Angliei, Regina Victoria, Ea a moștenit pe lângă o tradiție Domnească și un talent individual. A fost Regină în toată înfățișarea Ei, iar cei ce au cunoscut-O susțineau cu dreptate că, chiar dacă ar fi provenit din popor, fiecare ar fi recunoscut în Ea o Regină.

O mare tristețe a cuprins poporul român. In jurul mormântului Ei, se va întâlni întreaga Românie ca în jurul simbolului de mărire națională și tărie a statului. Și împreună cu România va plânge fiecare prieten al națiunei române. Vor plânge toți oamenii pătrunși de marele Ei spirit și de bunătatea sufletului Ei. Iar noi, republicani și democrați, nu vom lipsi nici noi".

xxO❖Oxx